Perceptie van het gebruik van humor in de arts-patiëntenrelatie: To laugh or not to laugh

Haio: VERMEULEN Ignaas , U.G.
Promotor: VAN NULAND Marc , KUL
Praktijkopleider: FLO Erika

Context: Communicatie is een essentiële pijler van de huisartsgeneeskunde en leidt tot een hogere patiënttevredenheid. Een aantal technieken zoals het actief navragen van de verwachtingen zijn uitvoerig bestudeerd. Er is tot nu toe echter weinig aandacht besteed aan de rol van humor in een consultatie.

Onderzoeksvraag: In deze thesis wordt nagegaan wat de invloed is op de patiënt van het gebruik van humor door een huisarts. Er wordt nagegaan wat de verschillende functies van humor in een consultatie precies kunnen zijn en of humor echt als communicatieve techniek toegepast kan worden.

Methode: Gedurende enkele maanden werden in 1 huisartsenpraktijk meerdere consultaties tussen een huisarts of HAIO en een patiënt opgenomen. Indien er tijdens deze consultaties sprake was van humor, dan werd de patiënt uitgenodigd om deel te nemen aan een semi-gestructureerd interview. Dit interview vond plaats aan de hand van de video-opnames. Deze techniek wordt tape-assisted recall genoemd en leidt tot minder bias. De interviews werden vervolgens uitgetypt en de transcripten werden geanalyseerd en gecodeerd aan de hand van de Quagol-criteria. Saturatie werd bereikt na 7 interviews.

Resultaten: Tijdens deze 7 consultaties werden in totaal 32 humoristische interventies opgetekend. Dit komt overeen met een gemiddeld aantal van 4.6 interventies per consultatie. Humor heeft in een consultatie 4 functies. Humor wordt gebruikt om de afstand tussen arts en patiënt te verkleinen, humor stelt een patiënt op zijn gemak, humor wordt gebruikt om negatieve emoties te reguleren en humor dient om te relativeren. Een 5de thema behandelt de manier waarop het negatief gebruik van humor kan vermeden worden. Humor moet vooral respectvol en patiëntafhankelijk zijn.

Conclusie: De waarde van deze thesis zit vooral in het feit dat het effect van humor in de praktijk werd getoetst. Hiermee biedt deze thesis een argument om humor toe te passen tijdens een consultatie. Deze kennis alleen al kan hiertoe bijdragen. In toekomstig onderzoek kan nagegaan worden waarom dokters veel of weinig humor gebruiken. Er kan een apart onderzoek gevoerd worden bij mensen die een negatieve ervaring hebben met het gebruik van humor tijdens een consultatie.